

רע"פ 8280/16 - ניר אליהו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8280/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
ניר אליהו

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד, מיום 25.9.2016, בעפ"ג
41095-05-16, שניתן על ידי כב' השופטים א' טל -
נשיא; ז' בוסתן; ו-ש' בורנשטין

בשם המבקש: עו"ד כרמל בתו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-ש' בורנשטין), בעפ"ג 14095-05-16, מיום 25.9.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' הימן), בת"פ 20201-11-14, מיום 29.3.2016.

בד בבד עם הגשת הבקשה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע חלקי של פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 3.11.2015, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע העבירות הבאות: קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הספקת סם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים; והחזקת סם מסוכן לשימוש עצמי, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים.

מכתב האישום המתוקן עולה, כי עובר ליום 18.7.2014, קשר המבקש קשר עם שכנו, רמי שמש (להלן: רמי), לפיו רמי יתווך למבקש קונים לסם מסוג קנבוס. על-פי עובדות האישום הראשון, ביום 18.7.2014, יצר רמי קשר עם אדם בשם חגי אברהם (להלן: חגי), ועדכן אותו שיש בידיו לספק לו סם מסוג קנבוס במשקל 1 ק"ג. ביום 20.7.2014, לאחר שרמי העביר למבקש את מספר הטלפון של חגי, שוחחו השניים בטלפון, ונפגשו בסמוך לתחנת דלק על מנת לדון בפרטי מכירת הסם. בהמשך לכך, עדכן חגי אדם אחר, כי המבקש יכול למכור להם 2.1 ק"ג סם מסוג קנבוס, בתמורה ל-60,000 ₪. כמו כן, עדכן חגי את אותו אדם לגבי איכות הסם, וסוכם ביניהם כי אדם בשם משה (להלן: משה) יישלח לבדוק את טיבו. במהלך מספר שיחות שנערכו בין השעות 16:43-17:13 באותו היום, סיכם חגי עם משה כי הוא (משה) ילך לבדוק את איכות הסם וטיבו, כשברשותו כסף לצורך רכישתו. בנסיבות המתוארות לעיל, בין השעות 17:34-19:13, נפגש משה עם המבקש, ורכש ממנו סם מסוג קנבוס במשקל 780.87 גרם, בתמורה לסכום של 20,000 ₪. על פי האישום השני, ביום 4.11.2014, החזיק המבקש בביתו סם מסוכן מסוג חשיש, במשקל 38.817 גרם, ללא היתר כדון.

3. ביום 29.3.2016, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בנוגע לעונש, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בפתח גזר הדין, נתן בית המשפט את דעתו לתסקיר שירות המבחן החיובי שהוגש בעניינו של המבקש, במסגרתו פורטו נסיבותיו האישיות המורכבות, אשר גרמו לו "להתנהל מגיל צעיר בעצמאות שלא תאמה את כוחותיו הרגשיים", ולפתח "תלות בחומרים". שירות המבחן התרשם, כי "מוקד הסיכון במצבו קשור קשר הדוק לתלותו בחומרים", וכי המבקש מגלה מוטיבציה כנה לשינוי אורחותיו, אשר נובעת מ"מניעים פנימיים שהתהוו בעקבות תהליך טיפולי" שהלה עובר מזה כשנה. במטרה להעמיק את ההליך הטיפולי האמור, המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר המותנים שהיו תלויים ועומדים נגד המבקש, ולחילופין, הומלץ על עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

לאחר זאת, עמד בית המשפט על חומרת העבירות שביצע המבקש, כמו גם חומרת נסיבותיהן, והעמיד את מתחם הענישה ההולם על 12 עד 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בבחינת נסיבותיו האישיות של המבקש, התחשב בית המשפט לצד החומרה, בעברו הפלילי המכביד של המבקש בעבירות סמים, וכן במסקנה כי לא הורתע מהרשעותיו הקודמות, על אף שמעל ראשו מרחפים 3 מאסרים מותנים. לצד הקולה, שקל בית המשפט את הודאתו של המבקש, וכן את לקיחת האחריות על מעשיו, תוך הבעת נכונות להעיד נגד שותפיו. בית המשפט התחבט בשאלה האם יש בשינוי המשמעותי שחל במבקש בעקבות ההליך הטיפולי שעבר, כדי להטות את הכף להימנעות מהשתתפות עונש מאסר, אולם לבסוף החליט כי יש לבכר במקרה דנן את שיקול ההרתעה, ולהסתפק בסטייה מהרף התחתון של המתחם שנקבע.

לאור שיקולים אלו, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הופעלו עונשי מאסר על תנאי, בני 7, 5, ו-4 חודשים, שהיו תלויים ועומדים נגדו (ת"פ 34520-08-10; ת"פ 18550-12-11; ו-ת"פ 35984-03-13, בהתאמה), "בחופף ובמצטבר באופן שעונש המאסר הכולל בתיק זה הינו למשך 14 חודשים"; הופעל עונש פסילת רישיון נהיגה על תנאי, בן 12 חודשים, שהיה תלוי ועומד נגד המבקש (ת"פ 18550-12-11); 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים, או עבירה של קשירת קשר לפשע; 5 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3

שנים מיום שחרורו, עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים; ו-12 חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על גזר דינו של בית משפט השלום, המופנה כנגד חומרת העונש שהושת עליו. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, בצינו כי "בית משפט קמא לא התעלם כלל ועיקר מההליך השיקומי שעבר המערער [המבקש] וקבע כי במקרה זה לא ראוי שמשקל השיקום יעלה על הצורך בהחמרת הענישה לגבי המערער [המבקש] עצמו, שלא הורתע מעונשי מאסר לתקופות קצרות יחסית וממאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו". בהמשך לכך, קבע בית המשפט המחוזי, לאחר עיון בתסקיר שירות המבחן שהוגש לגבי המבקש, והאזנה לטיעונים בפניו, כי "אין בהליך השיקום שעבר המערער [המבקש] כדי להוות נסיבות חריגות" אשר מצדיקות את הארכת המאסרים המותנים בעניינו.

הבקשה לרשות ערעור

5. ביום 27.10.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, בד בבד עם בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר, אותה קיבלתי באותו היום. בבקשה לרשות ערעור, טען המבקש כי נסיבותיו האישיות המורכבות, ובכלל זאת התמכרותו הממושכת לשימוש בסמים, ותהליך השיקום יוצא הדופן שהחל מאז מעצרו בתיק הנוכחי, מצדיקים את העדפתו של שיקול השיקום בעניינו. המבקש הוסיף וטען, כי בתי המשפט עושים שימוש בסמכות המוקנית להם לפי סעיף 56 לחוק העונשין, "ומאריכים את תקופות התנאי גם במקרים בהם מדובר בעבירות חמורות, ובמספר רב של עבירות". משכך, עותר המבקש להתערבותו של בית משפט זה בעונשו, בדרך של הארכת המאסרים המותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו.

דיון והכרעה

6. הכלל הנוהג הוא, כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" אינה ניתנת כדבר בשגרה, והיא מוגבלת למקרים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית רחבה, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים; או כאשר עולה חשש לחוסר צדק או לעיוות דין חמור שנגרם למבקש (רע"פ 6860/16 קעטבי נ' ועדה מקומית לתכנון ובניה - עיריית ראש העין (2.11.2016); רע"פ 6590/16 זידאן נ' מדינת ישראל (7.9.2016); רע"פ 4965/16 נ.ש.מ.ע אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל (25.8.2016)). לאחר שעיינתי היטב בבקשה ובנספחיה, סבורני כי היא אינה עומדת באמות מידה אלו, ומשכך, דינה להידחות.

7. בבחינת למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי מקום להתערב בעונש שהושת על המבקש בבית משפט השלום ואושר בבית המשפט המחוזי. בהקשר זה, ראוי להזכיר את הכלל לפיו בקשות רשות ערעור הנסבות על חומרת העונש לא יתקבלו, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים (רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (26.10.2016); רע"פ 7296/16 פלוני נ' מדינת ישראל (21.9.2016); רע"פ 5712/16 אייזנבאך נ' מדינת ישראל (17.8.2016)). בענייננו, סטה בית משפט השלום מהרף התחתון של רמת הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, והשית על המבקש עונש מקל, אשר מבטא התחשבות בכל השיקולים לקולה שהועלו בבקשתו.

8. לא נעלמו מעיני מאמציו המרשימים של המבקש לתקן את דרכיו ולנהל אורח חיים נורמטיבי, כך גם לגבי תהליך הגמילה החשוב בו הוא מצוי. יחד עם זאת, תמים דעים אני עם הערכאות הקודמות, אשר לא מצאו בשיקולי השיקום בעניינו של המבקש הצדקה להאריך את עונשי המאסר המותנה שהיו תלויים ועומדים נגדו. כפי שציינתי ברע"פ 4902/14 צבאן נ' מדינת ישראל (16.7.2014):

"אשר לשיקוליו של בית המשפט בבואו לבחון את האפשרות להאריך מאסר על תנאי חלף הפעלתו, יש להדגיש, כי הכלל לעניין זה הוא הפעלת המאסר, בהתאם להוראת סעיף 55(א) לחוק העונשין. האפשרות להאריך את תקופת המאסר מהווה חריג, אשר מעוגן בסעיף 56(א) לחוק העונשין [...] רק כאשר בית המשפט איננו רואה להשית על הנאשם עונש מאסר, וכאשר הפעלת המאסר המותנה תוביל לתוצאה בלתי צודקת, מוסמך בית המשפט להורות "מטעמים שיירשמו" על הארכת תקופת התנאי ולא על הפעלתו" (שם, בפסקה 9).

בענייננו, בית משפט השלום לא מצא מקום להורות על הארכת המאסרים המותנים, נוכח חומרת המעשים שבוצעו על ידי המבקש, בלא שהורתע, ולו במעט, מגזרי הדין הקודמים שהושתו עליו. סבורני, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו זו, ואף בצינו כי בהיענות לתחינותיו של המבקש תוגשם אמרת חז"ל כי "המרחם על אכזרים סופו שמתאכזר לרחמנים".

9. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

10. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת. נוכח התוצאה אליה הגעתי, מבוטל בזאת עיכוב הביצוע עליו הוריתי בהחלטתי מיום 27.10.2016. המבקש יתייצב לריצוי עונשו בבית הכלא "הדרים" ביום 28.11.2016 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787336 או 08-9787377.

ניתנה היום, ז' בחשון התשע"ז (8.11.2016).

ש ו פ ט